

Barátok

I.

Salgótarjáni életkép a 1982- ből.

1. Nappal, külső

Négyemeletes, erkélyes panelházsor előtti parkos, betonplaccos sáv padokkal, a épület mögött erdő. Sehol senki, olyan meleg van, hogy még a legyek is az árnyékban hűsölnek. A ház előtt Vera (5) és Orsi (6) téblábolnak a fullasztóan meleg nyári délutánon.

VERA (*mikiegyeres óráját nézve*)
Mit csináljunk? Fagyizni csak ötkor mehetünk.

ORSI
Nem tudom. Talán a boszorkánykonyhát. Hm?

VERA (*akkurátusan megigazgatja a szép, rózsaszín órát*)
Jó. Amíg anya haza nem jön. És ma mi legyen?

ORSI
Áram?

VERA
Ok. Tévék és rádiók.

ORSI
Gyerünk! Én leszek a villám, te a fővarázsló!

VERA (*kis gondolkodás után*)
Jó, de aztán cserélünk!

Átszaladnak a ház előtti járdán. A szemközti oldalon húzódó sövény egy foghíján bújnak át a mögötte lévő kis ligetes rétre. Itt az egyik sűrűbb bokor alól kis edényeket, egy kifestett cipősdobozt és néhány faágat húznak elő. Gondosan kipakolják, majd elmormolnak néhány alig hallható varázsigét, és fura, teátrális mozdulatokat tesznek. *A kamera távolodik.*

A fényárban úszó lakótelepen finom, homályos köd kezd gomolyogni, megnyikordul, majd becsapódik az egyik bejárati ajtó.

2. **Ugyanitt**, az egyik épület harmadik emeleti erkélyajtáján keresztül látjuk a benti nappalit. Egy ötven, hatvan év körüli nő ül a fotelben, a tévét nézi. Meglibben az erkélyajtó függönye, a nő kinéz, majd vissza a tévére. Csattanás hallatszik, majd futni kezd a kép, végül elsötétül. A nő felpattan, a tévéhez siet.

3. **Nappal, borongós délelőtt.** Lakótelepi szobabelső, az előbb látott ház sor egyik lakásában. A hátsó fronton vagyunk, az ablakból a ház mögötti erdő látszik – hótakaró alatt. Most is szállingózik a hó.

A szobában Vera és Orsi a szőnyegen játszanak, babákkal és plüss állatokkal. Vera kezében egy láthatóan karácsonyi dekorációból szalajtott felpántlikázott szarvas, Orsinál egy pórázra kötött játékkutya.

ORSI

Játsszuk azt, hogy ez az őz eltéved a havas erdőben és majdnem megfagy.

VERA

Aztán a kislányok megtalálják.

ORSI (*elgondolkodva nézegeti a játékkutyát*)

Vagy inkább elkapja a kóbor farkaskutya? És megeszi?

VERA

Ne, szerintem ne.

ORSI

Miért? Üldözi és elkapja. Aztán hazaviszi a kölykeinek, akik majdnem éhenhalnak és megfagynak a hidegben.

VERA

Na jó, de.. inkább csak üldözze. Ne kapja el.

ORSI

És a kölykei? Azok meg haljanak éhen?

VERA

Nem, azokat is megtalálják a kislányok, és szólnak az erdésznek, aki megmenti őket.

ORSI *(végignéz a babákon, majd kiválaszt egy nadrágos, rövidhajú babát)*

Oké, legyen ő az erdész.

VERA *(lelekesen betuszkolja a babát a szék és a pianínó között kifeszített takaróból készült kis búvóhelyre)*

Akkor lehet üldözés is... A végén pedig eldöntjük, hogy mi legyen. Tedd ide az erdészt!

4. A kamera az ablak szemszögéből lassan távolodik, **az erdő látszik**, ahogy hull a hó. A néma, fekete fák közt semmi sem mozdul. Majd valami alig láthatóan megrezzen a fák között. Egy csapat őz. Elfutnak. Aztán látszik, hogy a sűrűből egy őzgida téblábol elő. Tanácstalanul körülnéz, majd lép egyet kettőt a hóban. Ekkor a távolban feltűnik egy apró pont: egy kilógó nyelvvel rohanó farkaskutya. Gyorsan közeledik. Az őz észreveszi, megugrik, majd nekiered a meredek hegyoldalnak. A köztük lévő távolság egyre csökken. Az őz riadtan kapaszkodik, meg megcsúszik a hóban. A farkaskutya is fárad, mind nehezebben küzdi magát fölfelé a hóban.

5. **Nappal, külső.** Fúj a szél, lehullott falevelek kavarnak az erdőben **a házsor mögött**. Lassan halad a kamera fölfelé a harmadik emeleti ablakig, ahol Vera és Orsi könyökölnek. Ahogy a két kis unatkozó arc eltávolodik az ablaktól, úgy követi őket a kamera a szobába. Itt az előbb látott pianínó, bútorok, játékok, egy kicsit más elrendezésben, a plüssállatok helyett nagy, papírdobozból készült babaház áll a fő helyen. Barbie babák üldögélnek benne a szobákban, kis műanyag széken, anyagdarabkákkal letakart, tojástartóból fabrikált kanapékon. Vera hozzákezd az egyik baba alapos fésülgetéséhez, Orsi kezében egy rövidre nyírt hajú baba, miniszoknyában.

VERA

Na, azt fésülheted. És nem cserélek.

ORSI

Ez most a férje. Nem kell megfésülni.

VERA

Akkor adj rá nadrágot.

ORSI *(nadrágot húz a babára, és a pianínó alatti kisebb, szedett vedett indián sátorhoz guggol)*

Jó. És akkor most veszekszenek, aztán szakítanak, és aztán ez itt elköltözik a villából ide.

VERA

Oksa. De a gyerekeit nem viszi, mert azok itt akarnak lakni. Aztán ez a Jack még éjszaka bemászik az ablakon, és el akarja rabolni őket.

ORSI

Aha, viszi a kutyáját is. De az anya megakadályozza, és lelöki az ablakból Jacket, akinek agyrázkódása lesz?

VERA

Szuper. Aztán kórházba kerül, a gyerekei meglátogatják, és aztán még eldöntjük, hogy kibéküljenek e.

Mindketten a babaház felé fordulnak, és a babák hangján kezdenek társalogni, halandzsanyelven. A kamera áthalad a másik szobába, ami a „nagyszoba”: tévé, kanapé, szekrény sor. A tévé hangja hallatszik, valamilyen zenés műsor megy. A konyhából egy férfi és egy nő lépnek a szobába. Feketehajúak, magasak, mint Vera, az ő szülei. A férfi lehuppan a kanapéra, és kinyújtja a kezét a nő felé. A nő ímmel ámmal leül mellé, majd a tévét nézve, unottan válaszolgat a férfi megjegyzéseire. Nem halljuk, hogy mit mondanak, a tévét halljuk csak. A férfi a tévéhez lép, kikapcsolja. Csend lesz. Amikor visszaül a kanapéra, a nő feláll, és az erkély felé indul.

NŐ *(a gyerekszoba felé biccent)*

Már megmondtam, hogy én itt maradok. Ha el akarsz menni, menjél. És talán kapcsolj vissza a tévét. Nem akarom, hogy Vera meghallja. Itt van a barátnője is. Játsszanak.

FÉRFI

De én szeretném, ha jönnétek. Mi köt ide, áruld már el? Ez csak egy lakás.

NŐ *(határozottan cigerattára gyújt)*

Én szeretek itt. Te meg jöhetsz, amikor akarsz. Ha akarsz.

A nő megfordul, kimegy a teraszra, és rákönyököl a korlátra. Spleenes és nyúlánk, mint egy Barbie baba. A férfi nem tűnik szomorúnak, visszakapcsolja a tévét. Már látjuk a képernyőt, amin egy tengerparti nyaralót, vagy strandot mutatnak. Halljuk a vízcsobogást, a gyerekzsivajt.

6. Nappal, külső. A salgótarjáni Strand. A kamera madártávlatból lassan közelít a föld felé. Rekkenő hőség, fagyisbódé, vízfestékszínű padok. Világoskék medence, sárga, rózsaszín törölközőkön heverő napozók. A gyerekpancsolóban kicsik, a nagy medencében néhány kitartó nyugdíjas, és úszósapkás úszó. Két kis levelibékaszerű gyerekfigura tempózik szorgalmasan a part felé, de nem nagyon haladnak. A parton Vera anyja ül, egy fekete törölközőn fehér fürdőruhában. Még Barbie babásabb, mint az előbb. Csinos a frizurája, és a napszemüvege is. Integtet a vízben feltűnő gyerekeknek.

VERA ANYJA

Kitartás! Már nincs sok hátra!

VERA

Jöhetünk együtt? Úgy gyorsabb!

VERA ANYJA

Igen, de csak a pirostól!

Vera és Orsi nagy nehezen elküzdik magukat a sávokat elválasztó kötél piros csíkjáig. Ekkor prüszkölve összekapaszkodnak. Vera a kéztempó, Orsi a lábtempó. Elégedetten, nagy összhangban haladnak előre, az úszószemüvegeikben lötyög a víz, de nem állnak meg.

ORSI

Most mi vagyunk a Triceratops!

VERA

Én nem, én habléány vagyok! Te meg az uszony.

ORSI

Legyünk inkább Triceratops, légyszi!

VERA

De nem!

ORSI

Akkor elengedlek, és elsüllyedünk!

VERA

Akkor kezdhethük előlről! Meg lett mondva!

ORSI *(kiköpi a szájába került nem kevés vizet)*

Jó, akkor legyünk vacak habléány, csak menj már!!

A kamera ismét távolodik, Vera és Orsi eléri a medence szélét. Kikapaszzkodnak. Vera anyja megtörölgeti őket, és leveszi az úszószemüvegeket és a sapkákat az összegubancolódott copfokról. A két vézna kislány leül a kiterített gyékényekre. Vera anyja fogja a táskáját és az egyik büfé felé indul. A kamera ismét közelít. Vera és Orsi szemszögéből látjuk az úszókat, amint ide oda úsznak a nagyvízben.

VERA

Éhen halok.

ORSI

A habléányok nem éhesek. Csak a dínók. Úgyhogy enyém a fél hamburgered.

VERA *(gúnyosan)*

Aha, persze. Ugrálunk?

ORSI *(óvatosan a hosszan kígyózó büfé sor felé néz)*

Jó. És anyukád?

VERA

Nem lát.

ORSI *(lelkesen felpattan)*

Figyu! Ugorjunk hátrafejest!

VERA (*bedob egy labdát a medencébe és ő is a startkőre áll*)
Ok! Aki elkapja a labdát, annak teljesül egy kívánsága!

ORSI
De én nem tudom, hogy mit kívánjak, várjál már!!

VERA
Egy, kettő, három!!!

ORSI
Jó, megvan!

Vera beugrik, és nagy evickélve felbukkan, a labda után veti magát. Ekkor Orsi is beugrik, ő is felbukkan. Versenyt úszva küzdik magukat előre. A kamera a labdát mutatja, ahogy billeg a csillogó víz tetején.

7. Ugyanitt, kicsit távolabb a medencétől, az árnyékban. A gyékényen Vera anyja fekszik, alszik, vagy csak lehúnyt szemmel pihen. Vera és Orsi is álmatagon heverésznek a törölközőkön, a szélben libegő falevelek árnyéka szaladgál az arcukon. Kavicsokat pakolgatnak ki maguk elé a poros földre, a tikkadt fűcsomók közé. Azt látjuk, ahogy a kavicsokból kis emberfigurákat rak ki a gyerekkéz, közben halljuk Vera és Orsi beszélgetését.

VERA
Mit kívántál?

ORSI
Majd biztos megmondom. Akkor nem teljesül.

VERA (*elkezdi kirakni az emberfigurákat*)
Én azt, hogy legyen egy házam, férjem, meg gyerekeim, meg egy kutyám, meg talán egy autó, amivel állandóan megyünk.

ORSI
Mint anyukád?

VERA
Kábé. Mondjuk nem teljesen. Kutya mindenképp legyen.

ORSI (*két nagyobb kő mellé két kisebbet helyez.*)
Gyerek kettő? Egyedül nem olyan jó.

VERA
Nem vagyunk egyedül.

ORSI
Most nem. De ha nem lennénk együtt, akkor egyedül lennénk.
Mint anyukád.

VERA
Neki itt vagyunk mi.

ORSI (*mutatja a köveket, amiket ő rakott ki, egy kicsit másképp, mint Vera. Egész kis kavicsokból kezét és lábát is tett a nagyobb, lapos kövek mellé.*)
Ez a család. Ez a macska, mert nekünk az lesz. Mondjuk kár, hogy elmondtad a tiedet, mert te nyertél. Most akkor mi van?

VERA
Semmi. Majd ugrálunk még.

Megjelent az Alibi hat hónapra: Gyermekkor c. kötetében.